COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.12.2024
COM(2024) 593 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al optulea raport anual privind Instrumentul pentru refugiații din Turcia

Cuprins

1. Introducere 2
1.1. Turcia și criza refugiaților 2
1.2. Răspunsul UE la criză și instituirea instrumentului 4
2. Funcționarea instrumentului 5
3. Capacitatea financiară, durata și natura finanțării 5
4. Punerea în aplicare a instrumentului 8
5. Monitorizare, evaluare și audit 16
6. Comunicare și vizibilitate 16
7. Concluzii și etapele următoare 17

1. Introducere

În temeiul articolului 8 alineatul (1) din Decizia Comisiei din 24 noiembrie 2015[1] privind coordonarea acțiunilor UE și ale statelor membre prin intermediul unui mecanism de coordonare (denumită în continuare „decizia”), Comisia trebuie să informeze periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a Instrumentului pentru refugiații din Turcia (denumit în continuare „instrumentul”). În temeiul articolului 8 alineatul (2) din decizie, Comisia trebuie să prezinte un raport anual Parlamentului European și Consiliului cu privire la punerea în aplicare a instrumentului. Primul raport anual privind instrumentul a fost publicat în martie 2017[2]. Toate rapoartele anuale pot fi găsite pe site-ul web dedicat Instrumentului pentru refugiații din Turcia. Prezentul raport vizează perioada de până în luna februarie 2024.

1.1. Turcia și criza refugiaților

Dată fiind poziția sa geografică, Turcia este o țară importantă de primire și de tranzit pentru refugiați și migranți. În ianuarie 2024, conform datelor furnizate de guvernul turc, țara a găzduit 3 199 927 de sirieni aflați sub protecție temporară și peste 300 000 de refugiați și solicitanți de azil înregistrați, în principal din Afganistan, Irak, Iran și Somalia[3,4]. Acest număr foarte mare de persoane a avut un impact semnificativ asupra comunităților-gazdă. Strămutarea prelungită a refugiaților sirieni și numărul tot mai mare de sosiri neregulamentare din Afganistan în Turcia reprezintă o provocare din ce în ce mai mare pentru coeziunea socială dintre refugiați, migranți și comunitățile-gazdă. În același timp, continuă să existe presiuni de-a lungul frontierei turco-iraniene.

Turcia continuă să depună eforturi semnificative în ceea ce privește găzduirea și abordarea nevoilor refugiaților și migraților, reiterându-și angajamentul față de aplicarea Declarației UE-Turcia din 18 martie 2016[5] (denumită în continuare „declarația”). Declarația a continuat să dea rezultate concrete în 2023. Cu toate acestea, numărul sosirilor neregulamentare în Grecia a crescut, în special pe ruta maritimă, deși rămâne mai mic în

[1] Decizia C(2015) 9500 a Comisiei din 24.11.2015 privind coordonarea acțiunilor Uniunii și ale statelor membre prin intermediul unui mecanism de coordonare – Instrumentul pentru refugiați destinat Turciei, astfel cum a fost modificată prin Decizia C(2016)855 a Comisiei din 10.2.2016.
[2] 9dc8736f-c734-48be-8678-aca919a6a1bfthe en (europa.eu)
[3] https://en.goc.gov.tr/irregular-migration
[4] O particularitate specifică a sistemului de azil din Turcia este faptul că această țară a semnat cu o rezervă Protocolul de la New York din 1967 la Convenția de la Geneva din 1951. În consecință, marea majoritate a refugiaților din Turcia nu pot solicita acordarea statutului de refugiat cu drepturi depline, ci doar a „statutului condiționat de refugiat”, care, dacă este acordat, limitează șederea în țară până când un refugiat recunoscut este „relocat într-o țară terță”.
[5] http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

comparație cu perioada anterioară declarației, în timp ce numărul sosirilor în Italia și pe teritoriul Ciprului controlat de guvern a scăzut considerabil[6].

Mecanismul de relocare „unu la unu” a continuat să fie pus în aplicare în temeiul declarației. În perioada aprilie 2016-ianuarie 2024, au fost relocați din Turcia în UE 41 000 de refugiați sirieni. Începând din 2016, au fost returnați din insulele grecești în Turcia, în temeiul declarației, 2 140 de migranți. Având în vedere că autoritățile turce nu și-au revocat decizia din martie 2020 de a suspenda operațiunile de returnare în temeiul declarației din cauza pandemiei de COVID-19, de atunci nu au mai avut loc operațiuni de returnare, în pofida cererilor repetate din partea autorităților Comisiei Europene și a autorităților elene.

Consiliul European din octombrie 2020 a convenit să lanseze o agendă pozitivă UE-Turcia. Au fost identificate patru domenii prioritare: i) îmbunătățirea funcționării uniunii vamale și relansarea discuțiilor privind modernizarea acesteia; ii) migrația și sprijinul pentru refugiați; iii) dialoguri la nivel înalt; iv) contactele interpersonale și mobilitatea. Consiliul European din iunie 2021 a reiterat disponibilitatea UE de a colabora cu Turcia într-un mod etapizat, proporțional și reversibil pentru a consolida cooperarea într-o serie de domenii de interes comun, sub rezerva condiționalităților stabilite în martie 2021, precum și în concluzii anterioare ale Consiliului European. Comunicarea comună din 29 noiembrie 2023 a răspuns solicitării Consiliului European din 29-30 iunie 2023 adresată Înaltului Reprezentant și Comisiei de a prezenta un raport privind situația actuală a relațiilor UE-Turcia. În comunicare au fost prezentate mai multe propuneri de revigorare a relațiilor bilaterale, inclusiv în domeniul gestionării migrației și al sprijinului financiar pentru refugiați și comunitățile-gazdă. Un dialog la nivel înalt UE-Turcia privind migrația și securitatea a avut loc la Ankara în octombrie 2021, urmat de un altul, în noiembrie 2023. La 18 octombrie 2023, Comisia Europeană a prezentat planul de acțiune pentru ruta est-mediteraneeană[7], urmând orientările Consiliului European, în care accentul a fost pus pe îmbunătățirea gestionării migrației în cooperare cu principalele țări de origine și de tranzit, inclusiv cu Turcia.

Cutremurele din Turcia și Siria – februarie 2023

La 6 februarie, Turcia a fost lovită de cele mai puternice cutremure din regiune în ultimii peste 100 de ani, care s-au soldat cu un număr foarte mare de morți și răniți și care au provocat daune materiale majore. În urma cutremurelor, UE a oferit sprijin imediat și a organizat o conferință a donatorilor la 20 martie la Bruxelles pentru a mobiliza fonduri din partea comunității internaționale în sprijinul populației Turciei și a Siriei, asumându-și angajamente în valoare totală de 7 miliarde EUR, inclusiv pentru cei 1,7 milioane de refugiați din zonele afectate. În cadrul angajamentului UE privind cutremurul, la 20 decembrie 2023 Comisia a adoptat două decizii de finanțare, mobilizând un total de 355,6 milioane EUR din

[6] În perioada ianuarie-octombrie 2023, 39 619 migranți aflați în situație neregulamentară au sosit în UE din Turcia, comparativ cu 34 459 de sosiri în aceeași perioadă din 2022 – o creștere de 15 %. Ruta maritimă către Italia a înregistrat o scădere substanțială (cu 63 %). Cu toate acestea, în 2023, numărul total de sosiri neregulamentare pe mare în Grecia s-a triplat (210 %) comparativ cu 2022. Sosirile în Grecia pe cale terestră au crescut, de asemenea, cu 7 %. În același timp, numărul de sosiri în Cipru prin linia verde a scăzut cu 42 % între ianuarie și septembrie 2023, comparativ cu aceeași perioadă din 2022.

[7] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6014

alocarea de 3 miliarde EUR sub formă de asistență suplimentară pentru refugiați convenită pentru perioada 2021-2023 (a se vedea caseta de mai jos).

Prima măsură, în valoare de 115,6 milioane EUR, vizează consolidarea infrastructurii de sănătate și de educație pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru refugiați și pentru comunitățile-gazdă afectate de cutremure. Acest lucru se va realiza prin construirea a cel puțin 20 de unități de învățământ și a 20 de centre de sănătate primară. A doua măsură, în valoare de 240 de milioane EUR, urmărește să stimuleze sprijinul socioeconomic, să promoveze coeziunea socială și să stimuleze dezvoltarea infrastructurii în Turcia.

1.2. Răspunsul UE la criză și instituirea instrumentului

Ca răspuns la solicitarea statelor membre ale UE de a se aloca o finanțare suplimentară substanțială pentru sprijinirea refugiaților din Turcia, Comisia a instituit Instrumentul pentru refugiații din Turcia, prin Decizia Comisiei din 24 noiembrie 2015, modificată la 10 februarie 2016[8], iar apoi la 14 martie și la 24 iulie 2018. Instrumentul este un mecanism de coordonare a mobilizării resurselor care provin atât de la bugetul UE, cât și din contribuții suplimentare din partea statelor membre, integrate în bugetul UE ca venit alocat extern. Statele membre s-au angajat politic să furnizeze contribuții naționale ca parte a Înțelegerii comune dintre statele membre ale UE și Comisia Europeană, înțelegere care a fost adoptată la 3 februarie 2016 și actualizată atunci când s-a convenit asupra celei de a doua tranșe a instrumentului[9]. Înțelegerea comună a instituit, de asemenea, un cadru de condiționalitate.

La 18 martie 2016, șefii de stat și de guvern ai UE și ai Turciei și-au reconfirmat angajamentul privind implementarea planului lor comun de acțiune și au convenit asupra unor măsuri suplimentare menite să aprofundeze relațiile dintre UE și Turcia și să abordeze criza migrației[10]. Turcia și UE au recunoscut că sunt necesare eforturi suplimentare, rapide și hotărâte. Mai precis, în declarația UE-Turcia s-a solicitat să se pună capăt migrației neregulamentare din Turcia către UE, subminând modul de operare al persoanelor care introduc ilegal migranți și oferindu-le migranților o alternativă pentru a nu își mai pune viața în pericol, precum și accelerarea implementării instrumentului.

Pentru prima tranșă a instrumentului (2016-2017) a fost alocată o sumă totală de 3 miliarde EUR[11], iar pentru a doua tranșă (2018-2019) a fost pusă la dispoziție o sumă suplimentară de 3 miliarde EUR, valoarea totală a instrumentului ajungând astfel la 6 miliarde EUR. În urma acestei reuniuni, Comisia a contractat rapid primele proiecte. Până la 31 decembrie 2020, Comisia contractase întreaga alocare operațională a mecanismului și, până la sfârșitul anului 2023, fuseseră plătite peste 5,3 miliarde EUR.

[8] https://home-affairs.ec.europa.eu/news/eu-action-plan-eastern-mediterranean-migration-2023-10-18_en
[9] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11329-2018-INIT/en/pdf
[10] http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/
[11] Cele 3 miliarde EUR au fost puse la dispoziție în plus față de suma de 345 de milioane EUR pe care Comisia o alocase deja Turciei ca răspuns la criza refugiaților din Siria înainte de instituirea instrumentului și în plus față de ajutorul bilateral acordat de statele membre.

2. Funcționarea instrumentului

Instrumentul este un mecanism de coordonare care permite mobilizarea rapidă, eficace și eficientă a asistenței acordate de UE refugiaților din Turcia, asigurând, în același timp, buna gestiune financiară. Instrumentul asigură mobilizarea optimă a instrumentelor de finanțare existente ale UE, sub formă de asistență umanitară și/sau de asistență pentru dezvoltare, pentru a răspunde într-un mod cuprinzător și coordonat nevoilor refugiaților și ale comunităților-gazdă[12].

Comitetul director al instrumentului oferă orientări strategice privind prioritățile, tipurile de acțiuni care urmează să fie sprijinite, sumele care urmează să fie alocate și instrumentele de finanțare care urmează să fie mobilizate și, după caz, privind condițiile referitoare la punerea în aplicare a angajamentelor Turciei în temeiul Planului comun de acțiune UE-Turcia din 29 noiembrie 2015 (denumit în continuare „Planul comun de acțiune”)[13]. În 2023, al optulea an de punere în aplicare a instrumentului, la 5 iulie a avut loc o reuniune a comitetului director.

Sustenabilitatea proiectelor efectuate în cadrul instrumentului și implicarea autorităților din Turcia sunt importante. Domeniile prioritare pentru asistență sunt identificate pe baza unei evaluări cuprinzătoare și independente a nevoilor, care a fost actualizată în 2018.

Instrumentul coordonează finanțarea acordată din următoarele instrumente de finanțare externă[14]: i) ajutorul umanitar; ii) Instrumentul european de vecinătate; iii) Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare; iv) Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) și v) Instrumentului care contribuie la stabilitate și pace. Măsurile finanțate din bugetul UE sunt efectuate în conformitate cu normele și reglementările financiare ale acesteia, care se aplică atât gestiunii directe, cât și celei indirecte. Acordarea asistenței este condiționată de respectarea strictă de către Turcia a angajamentelor prevăzute în planul de acțiune comun și în declarație.

3. Capacitatea financiară, durata și natura finanțării

Bugetul total coordonat de instrument este de 6 miliarde EUR și este mobilizat în două tranșe. Proiectele din cadrul primei și al celei de a doua tranșe se derulează cel târziu până la jumătatea anului 2025, multe proiecte din prima tranșă fiind deja finalizate, iar majoritatea proiectelor fiind programate să fie finalizate mai devreme. În mod excepțional, din cauza

[12] Decizia C(2015) 9500 a Comisiei din 24 noiembrie 2015, articolul 2 – Obiectivele instrumentului.

[13] A se vedea articolul 5 alineatul (1) din Decizia C(2015) 9500 a Comisiei, modificată prin Decizia C(2016) 855 a Comisiei.

[14] Contribuțiile Instrumentului european de vecinătate și cele ale Instrumentului de cooperare pentru dezvoltare (ICD) au fost transferate și executate în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și, respectiv, al Fondului fiduciar al UE. În principiu, toate contribuțiile instrumentului la Fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană (din IPA și, într-o mică măsură, din ICD) au fost executate ca asistență fără caracter umanitar.

crizei provocate de pandemia de COVID-19, perioada de punere în aplicare a proiectelor în cadrul măsurii speciale din 2016 (în valoare de 1,6 miliarde EUR) a fost prelungită, permițând astfel, pentru toate proiectele în cauză, atingerea obiectivelor declarate.

Prima tranșă s-a ridicat la 3 miliarde EUR, din care 1 miliard EUR a fost mobilizat din bugetul UE, iar 2 miliarde EUR au fost oferite de statele membre sub formă de contribuții bilaterale. În mod similar, cea de a doua tranșă s-a ridicat la 3 miliarde EUR, din care bugetul UE a furnizat 2 miliarde EUR, iar statele membre 1 miliard EUR[15].

În ceea ce privește resursele din bugetul UE, din suma de 1 miliard EUR furnizată din bugetul UE pentru perioada 2016-2017 s-au mobilizat 250 de milioane EUR în 2016 și 750 de milioane EUR în 2017. Din suma de 2 miliarde EUR furnizată din bugetul UE pentru perioada 2018-2019 s-au mobilizat 550 de milioane EUR în 2018, soldul fiind mobilizat în 2019.

În ceea ce privește contribuțiile statelor membre, pentru prima tranșă statele membre au contribuit la instrument cu 677 de milioane EUR în 2016, cu 847 de milioane EUR în 2017, cu 396 de milioane EUR în 2018 și cu 80 de milioane EUR în 2019. Pentru cea de a doua tranșă, statele membre au contribuit cu 68 de milioane EUR în 2018, cu 202 milioane EUR în 2019, cu 265 de milioane EUR în 2020, cu 166 de milioane EUR în 2021, cu 165 de milioane EUR în 2022, ultimele plăți, în valoare de 134 milioane EUR, fiind efectuate în 2023. Contribuțiile statelor membre s-au efectuat direct la bugetul UE sub formă de venituri alocate externe[16] și s-au alocat liniilor bugetare aferente Instrumentului de asistență pentru preaderare și ajutorului umanitar.

Există în continuare o corelație satisfăcătoare între ritmul în care statele membre își achită contribuțiile *către* instrument și ritmul plăților finanțate de contribuțiile respective *din* instrument.

În 2019, în cadrul componentei umanitare a instrumentului, 19,5 milioane EUR au fost alocate sub formă de rezervă pentru o eventuală finanțare a măsurilor de răspuns la afluxul de refugiați noi din Siria. Întrucât rezerva nu a fost utilizată, această sumă a fost contractată în 2020 pentru a acoperi acțiunile privind sănătatea și protecția, încheind exercițiul de programare pentru a doua tranșă.

Până la 31 decembrie 2020, Comisia contractase întregul pachet financiar operațional al instrumentului. Până la finalul anului 2023, din totalul de 6 miliarde EUR s-au plătit puțin peste 5,3 miliarde EUR.

---

[15] https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2018/06/29/facility-for-refugees-in-turkey-member-states-agree-details-of-additional-funding/

[16] Veniturile externe în temeiul articolului 21 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1) pentru contribuțiile din 2016 și până la 1 august 2018 și în temeiul articolului 21 alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

Asistența suplimentară a UE pentru refugiații din Turcia acordată în afara cadrului instrumentului

În 2020, Comisia a alocat, în afara cadrului instrumentului, o sumă suplimentară de 535 de milioane EUR pentru sprijinirea acțiunilor umanitare în Turcia. Această asistență suplimentară pentru refugiați s-a axat pe abordarea nevoilor de bază– protecția, educația și asistența medicală – și a fost contractată și plătită integral.

Această tendință a continuat în 2021. În urma concluziilor Consiliului European din iunie 2021, Comisia a mobilizat suma de 3 miliarde EUR pentru refugiații și comunitățile-gazdă din Turcia, pentru perioada 2021-2023. Scopul acestei finanțări este de a asigura continuarea intervențiilor esențiale ale instrumentului în domeniile prioritare: asistență umanitară, nevoi de bază, educație și sănătate, managementul migrației și controlul frontierelor. Aceasta include, de asemenea, 150 de milioane EUR în cadrul instrumentelor DG HOME, în principal pentru a sprijini eforturile statelor membre ale UE de relocare a refugiaților din Turcia, dar și pentru a sprijini eforturile de gestionare a migrației, de gestionare a frontierelor și de combatere a introducerii ilegale de migranți. Aceasta include, de asemenea, 14,4 milioane EUR în cadrul măsurii de sprijin care a fost adoptată în octombrie 2024.

În februarie 2024, Consiliul European a decis să aloce încă 2 miliarde EUR pentru menținerea cooperării eficace în materie de migrație, inclusiv sprijinul pentru refugiații sirieni din Turcia până în 2027. În plus, în 2024, Comisia a alocat 520 de milioane EUR pentru a asigura continuarea asistenței, plus 480 de milioane EUR transferate din alocarea de asistență pentru refugiați pentru 2025.

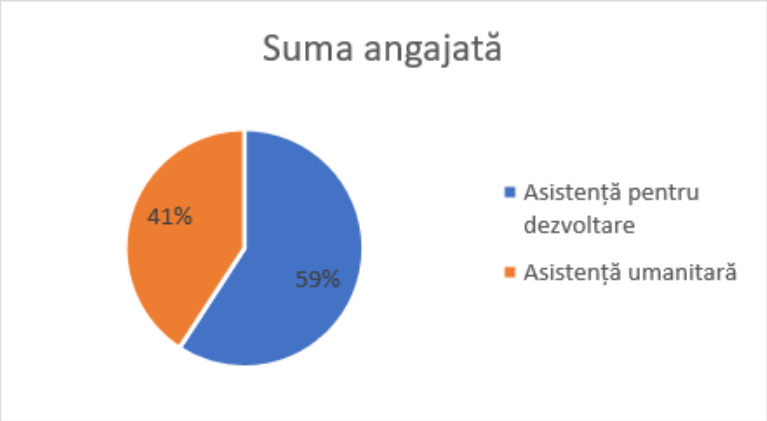
Asistența totală alocată de UE pentru refugiații din Turcia începând din 2011 se ridică la 12,5 miliarde EUR. Această sumă include 345 de milioane EUR sub formă de asistență pentru refugiați mobilizate între 2011 și 2016, 6 miliarde EUR în cadrul instrumentului, 535 de milioane EUR sub formă de finanțare de tip „punte” în 2020, 3 miliarde EUR sub formă de finanțare suplimentară în perioada 2021-2023, 520 de milioane EUR în 2024, precum și o sumă suplimentară de 2 miliarde EUR până în 2027.

4. Punerea în aplicare a instrumentului

Instrumentul este pus în aplicare sub formă de asistență umanitară și de asistență pentru dezvoltare. În cadrul primei tranșe, pentru aceste componente s-au alocat aproximativ 1,4 miliarde EUR și, respectiv, 1,6 miliarde EUR. Având în vedere natura prelungită a crizei din Siria, intervențiile în cadrul celei de a doua tranșe s-au concentrat din ce în ce mai mult asupra activităților de sprijin socioeconomic și asupra creării de oportunități de subzistență. În

cadrul celei de a doua tranșe, pentru asistența umanitară s-au alocat 1,04 miliarde EUR, iar pentru asistența pentru dezvoltare 1,9 miliarde EUR[17].

În ceea ce privește instrumentul per ansamblu, asistența pentru dezvoltare și asistența umanitară sunt defalcate astfel:

Pentru detalii complete, a se vedea tabelul online privind proiectele[18].

Asistența acordată în cadrul instrumentului se bazează pe proiecte. Plățile depind de progresele înregistrate în implementarea intervențiilor instrumentului.

Se acordă o atenție specială refugiaților și solicitanților de azil care nu au cetățenie siriană. Intervențiile din cadrul instrumentului urmăresc să implice comunitățile locale care găzduiesc refugiați.

Asistența umanitară în cadrul instrumentului este destinată celor mai vulnerabili refugiați, oferindu-le un sprijin demn, care să le satisfacă nevoile de bază și să le asigure protecția. Aceasta abordează, de asemenea, lacunele din sectoarele sănătății și educației în situații de urgență prin intermediul agențiilor specializate și al partenerilor specializați. Ajutorul umanitar oferit de UE este ghidat de Consensul european privind ajutorul umanitar din 2007[19], care prevede că UE, în calitate de actor umanitar, aderă la principiile umanitare ale umanității, neutralității, imparțialității și independenței, astfel cum se prevede la articolul 214 din TFUE și în Regulamentul (nr. 1257/96) privind ajutorul umanitar[2021].

În cadrul componentei umanitare a instrumentului au fost puse în aplicare în total 65 de proiecte, prin intermediul a 21 de parteneri, în cadrul primei tranșe și al celei de a doua tranșe. Aceste proiecte vizează satisfacerea nevoilor de bază, protecția, educația și sănătatea pentru cei mai vulnerabili refugiați din Turcia. În cadrul primei tranșe, aproximativ 1,4 miliarde EUR

[17] Soldul de 60 de milioane EUR este alocat pentru sprijinul administrativ și operațional oferit pentru implementarea instrumentului.

[18] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/turkiye/eu-support-refugees-turkiye_en

[19] Declarația comună a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre.

[20] Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar.

[21] Ajutorul umanitar acordat de Comisia Europeană se bazează pe planuri anuale de punere în aplicare a ajutorului umanitar specifice fiecărei țări. Cadrul de cooperare dintre Comisie și partenerii acesteia în domeniul ajutorului umanitar este stabilit de acordurile-cadru financiare și administrative ale Comisiei încheiate cu organizații internaționale și de acordurile-cadru de parteneriat cu organizații neguvernamentale.

s-au alocat și s-au contractat pentru asistență umanitară, plătindu-se 1,3 miliarde EUR, în timp ce în cadrul celei de a doua tranșe, până la 31 ianuarie 2023 s-au contractat 1,04 miliarde EUR, fiind plătite 1,035 milioane EUR.

Asistența pentru dezvoltare sprijină nevoile pe termen mai lung în domeniile sănătății, educației și dezvoltării socioeconomice a refugiaților, în special în ceea ce privește accesul la servicii publice și la oportunități de asigurare a mijloacelor de subzistență, precum și în domeniul infrastructurii municipale. Asistența pentru dezvoltare se axează, de asemenea, pe grupurile vulnerabile și include aspectul de gen în intervențiile sale, de exemplu prin asigurarea protecției femeilor și a fetelor împotriva violenței sexuale și a celei bazate pe gen și prin îmbunătățirea accesului la asistență în domeniul sănătății sexuale și reproductive.

În cadrul componentei de dezvoltare a instrumentului, s-au înregistrat în continuare progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a 26 de proiecte contractate în cadrul primei tranșe. Dintre aceste proiecte, 15 au fost puse în aplicare în cadrul Fondului fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană, suma totală fiind de 293 de milioane EUR, în plus față de alocarea gestionată în mod direct prin IPA[22].

Plățile către partenerii de punere în aplicare au ajuns la aproximativ 2,9 miliarde EUR, dintr-un total de 3,5 miliarde EUR alocate asistenței pentru dezvoltare în cadrul celor două tranșe ale instrumentului[23]. În cadrul componentei de dezvoltare a instrumentului sunt incluse 17 contracte noi.

În 2023, punerea în aplicare a instrumentului a continuat să fie afectată de inflația foarte ridicată din Turcia și de provocările legate de rata de schimb. Din acest motiv a fost necesară o reducere a domeniului de aplicare al anumitor proiecte, ceea ce a dus la o scădere a numărului de unități construite.

Intervențiile din cadrul instrumentului pentru fiecare domeniu prioritar

Progresele înregistrate pentru fiecare domeniu prioritar în ceea ce privește furnizarea de asistență financiară în cadrul celor două tranșe ale instrumentului sunt prezentate în rapoartele bianuale de monitorizare a instrumentului[24].

În ceea ce privește acordarea de asistență refugiaților și comunităților-gazdă, au existat realizări importante în domeniile prioritare enumerate mai jos.

Educație

În total, 2 miliarde EUR au fost alocate pentru sprijin educațional în cadrul instrumentului și pentru sprijin suplimentar pentru refugiați.

[22] Fondurile IPA din cadrul instrumentului sunt gestionate conform normelor privind acțiunile externe cuprinse în Titlul IV din partea a doua a Regulamentului financiar și normele de aplicare ale acestuia.
[23] Această cifră include și plățile efectuate în cadrul proiectelor puse în aplicare prin intermediul Fondului fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană, dar care nu au fost încă plătite din bugetul UE.
[24] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/enlargement-policy/negotiations-status/turkey/eu-facility-refugees-turkey_en

În cadrul componentei umanitare a instrumentului au fost alocate pentru educație peste 181 de milioane EUR. Programul „Transferuri condiționate de numerar pentru educație” (CCTE) sprijină înscrierea la școală a copiilor refugiați și frecventarea școlii de către aceștia prin efectuarea unor plăți lunare către familiile refugiaților, cu condiția ca elevii să meargă la școală cu regularitate. Componenta de numerar a programului CCTE a fost finanțată în cadrul componentei umanitare până în octombrie 2022, în timp ce activitățile de sprijinire a capacității pentru o tranziție lină au continuat până în decembrie 2022. Programul a fost transferat la componenta de dezvoltare în octombrie 2022. În 2023, programul CCTE VI a continuat să efectueze transferuri regulate de numerar familiilor a aproximativ 500 000 de copii, fapt care le-a oferit copiilor posibilitatea de a merge la școală.

Punerea în aplicare a grantului direct emblematic al instrumentului (Promovarea educației incluzive pentru copii în sistemul de educație din Turcia – PIKTES II[25]) de către Ministerul Educației Naționale (MoNE), în valoare de 400 milioane EUR, s-a încheiat în ianuarie 2023. A urmat un nou proiect PIKTES +[26], cu un buget total de 300 de milioane EUR finanțat în cadrul asistenței suplimentare pentru refugiații din Turcia.

În domeniul educației, obiectivul general a continuat să fie integrarea tuturor copiilor refugiați în sistemul formal turc, la care se adaugă abordarea copiilor neșcolarizați și crearea unor parcursuri sigure de învățare, precum și îmbunătățirea rezultatelor învățării. În septembrie 2023, pentru anul școlar 2023-2024, aproape 750 000 de copii refugiați erau înscriși în sistemul de învățământ formal (inclusiv preșcolar) în cele 29 de provincii cu cea mai mare densitate a refugiaților vizate de programul PIKTES +.

Numărul de elevi refugiați și de elevi ai comunității-gazdă care au beneficiat de burse din fondurile instrumentului pentru a studia în unități de învățământ profesional și tehnic (IPT) sau în instituții de învățământ superior a ajuns la 29 049. Cei mai mulți dintre acești elevi erau refugiați. Echilibrul de gen a fost menținut.

Instrumentul a continuat să sprijine dezvoltarea infrastructurii educaționale și să reducă supraaglomerarea din școli. S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește numărul de instituții de învățământ modernizate și finalizate. O realizare majoră în ceea ce privește modernizarea a fost instalarea a 8 700 de table inteligente în școli primare și secundare. Până în prezent au fost modernizate, datorită fondurilor instrumentului, peste 12 000 de clădiri.

În plus, în cadrul proiectelor „Educație pentru toți în perioade de criză” și „Infrastructură educațională pentru reziliență”, au fost construite 175 de școli și au început serviciile educaționale. În plus, panourile solare instalate pe acoperișuri generează energie pentru 50 de școli și au fost finalizate măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice pentru 41 de școli.

În 2023, UE a alocat 65,6 milioane EUR pentru a contribui la reconstruirea infrastructurii educaționale în Turcia, în special în urma cutremurelor din februarie 2023. Scopul acestei finanțări este îmbunătățirea accesului la educație atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile-gazdă, în special prin construirea a cel puțin 20 de unități de învățământ

[25] Promovarea integrării copiilor sirieni în sistemul de învățământ II (PIKTES II).
[26] Promovarea educației incluzive pentru copii în sistemul de învățământ din Turcia (PIKTES +).

suplimentare. Două proiecte de granturi în valoare totală de 20 de milioane EUR oferă burse și servicii conexe studenților refugiați și studenților din comunitățile-gazdă care urmează studii universitare/postuniversitare. Proiectele au demarat în ianuarie 2023 și vor dura 3 ani.

Protecție

În total, au fost alocate 326 de milioane EUR pentru sprijin în domeniul protecției în cadrul instrumentului și sprijin suplimentar pentru refugiați, în principal prin intermediul unor proiecte din cadrul componentei umanitare.

Componenta umanitară a instrumentului a sprijinit înregistrarea și verificarea refugiaților, permițându-le legalizarea statutului în Turcia și facilitându-le accesul la servicii. În special, a sprijinit eforturile de înregistrare ale președinției turce de gestionare a migrației și i-a consolidat capacitatea instituțională și tehnică. Pe lângă intervențiile de protecție independente menite să acopere lacunele și să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor expuse riscurilor, protecția a fost integrată și în ceilalți piloni ai strategiei de răspuns umanitar (nevoi de bază, sănătate și educație). Scopul general este de a aborda într-un mod mai adecvat vulnerabilitățile refugiaților, de a le legaliza statutul și de a-i conecta la o rețea mai largă de servicii publice și de servicii ale ONU/ONG-urilor. În perioada de raportare, asistența a rămas axată pe grupurile cele mai vulnerabile (de exemplu, lucrătorii migranți sezonieri din agricultură, principalele grupuri de refugiați etc.). În plus, proiectele finanțate prin intermediul Fondului fiduciar al UE ca răspuns la criza siriană au inclus asistență pentru găzduirea refugiaților în centre comunitare și îndrumarea refugiaților vulnerabili către servicii adecvate.

În cadrul componentei de dezvoltare a instrumentului, la sfârșitul anului 2020 a fost contractat un grant direct pentru Ministerul Familiei, Muncii și Serviciilor Sociale, în valoare de 20 de milioane EUR, iar acțiunea a continuat. Proiectul are ca scop îmbunătățirea furnizării de servicii sociale preventive și de protecție pentru cei mai vulnerabili refugiați și pentru comunitățile-gazdă. Cutremurele au avut un impact negativ grav, iar serviciile au fost mutate în unități temporare. Ministerul Familiei și Serviciilor Sociale și-a concentrat acțiunile asupra regiunilor afectate de cutremur și a trebuit să amâne activitățile de consolidare a capacităților acțiunii.

Sănătate

O sumă totală de 1 miliard EUR a fost alocată sprijinului pentru asistență medicală în cadrul instrumentului și sprijinului suplimentar pentru refugiați.

Principalul pilon al sprijinului acordat prin intermediul instrumentului este un program educațional pentru furnizorii de servicii medicale cunoscut sub numele de SIHHAT[27], un proiect finanțat prin trei alocări consecutive: 300 milioane EUR în 2016, 210 milioane EUR în 2020 și 210 milioane EUR în 2023. Proiectul SIHHAT sprijină eforturile Ministerului Sănătății din Turcia de a oferi acces gratuit și echitabil la asistență medicală tuturor refugiaților. În total, 190 de centre medicale pentru migranți funcționează în 32 de provincii și aproximativ 4 000 de cadre medicale lucrează în unități sprijinite de UE, dintre care 75 % sunt de origine siriană. Din cauza cutremurelor, personalul medical a suferit pierderi, iar 17 centre au fost avariate; serviciile lor au fost mutate în unități sanitare temporare. Punerea în aplicare

a proiectului SIHHAT II s-a încheiat la începutul anului 2024. Proiectul SIHHAT III se asigură că serviciile de asistență medicală pentru refugiați continuă datorită sprijinului suplimentar în valoare de 210 milioane EUR din partea UE.

Cele două spitale finanțate în cadrul instrumentului – Dörtyol/Hatay și Kilis – sunt pe deplin operaționale din 2022 și au furnizat servicii medicale esențiale în urma cutremurelor din 2023, când capacitatea ambelor spitale a crescut, ajungând la 400 de paturi. În plus, instrumentul finanțează construcția și renovarea de centre medicale pentru migranți, achiziționarea de echipamente medicale, truse de maternitate și de igienă și renovarea de unități de fizioterapie și reabilitare, în completarea SIHHAT. În 2023, a început construcția a opt centre medicale și au fost achiziționate 113 echipamente medicale în beneficiul a peste 40 de spitale.

În ceea ce privește sprijinul umanitar, două centre de reabilitare fizică din Kilis și Reyhanli/Hatay continuă să funcționeze și să furnizeze servicii, cum ar fi fizioterapie, sănătate mintală și sprijin psihosocial pentru refugiații cu dizabilități și cu alte vulnerabilități.

Infrastructura municipală

O sumă totală de 380 de milioane EUR a fost alocată sprijinului infrastructurii municipale în cadrul instrumentului și al sprijinului suplimentar pentru refugiați.

Instrumentul sprijină diverse municipalități prin furnizarea de servicii municipale esențiale, inclusiv alimentarea cu apă, canalizarea și gestionarea deșeurilor solide. De asemenea, sprijină infrastructura locală prin furnizarea de servicii recreative. În ceea ce privește facilitățile de recreere, au fost finalizate 12 (terenuri de fotbal și de tenis), iar 10 complexe sportive sunt în curs de construcție. În 2023, a început construcția de proiecte de alimentare cu apă și de canalizare în provinciile Kilis, Şanlıurfa, Gaziantep, Mersin, Mardin, Adıyaman, Malatya și Hatay.

Nevoile de bază și sprijinul socioeconomic

În total, 3,7 miliarde EUR au fost alocate pentru a satisface nevoile de bază și a oferi sprijin socioeconomic în cadrul instrumentului și sprijin suplimentar pentru refugiați.

Scopul intervențiilor în acest domeniu prioritar este să contribuie la satisfacerea nevoilor de bază ale celor mai vulnerabili refugiați și să asigure sporirea rezilienței și a autonomiei refugiaților. În acest fel, va fi posibilă o tranziție treptată de la dependența de asistență socială la o autonomie sporită și la oportunități de asigurare a mijloacelor de subzistență.

În cadrul asistenței pentru nevoile de bază a instrumentului, peste 2,6 milioane de refugiați au primit sprijin direct care le permite să trăiască cu demnitate. Până în iulie 2023, cea mai mare parte a sprijinului s-a acordat prin Plasa de siguranță socială de urgență (ESSN), un program de asistență socială prin care se furnizează asistență lunară în numerar, prin intermediul unui sistem de carduri de debit de care beneficiază peste 1,6 milioane de refugiați. În iulie 2023, noul program de asistență în numerar „Plasa de siguranță socială pentru refugiații din Turcia (SSN)” (781 de milioane EUR) a fost semnat cu Ministerul Familiei și Serviciilor Sociale. Această intervenție marchează tranziția ESSN de la ajutorul umanitar la asistența pentru dezvoltare pe termen mai lung.

În cadrul celei de a doua tranșe a instrumentului, implementarea grantului direct în valoare de 245 de milioane EUR împreună cu Ministerul Familiei și Serviciilor Sociale a fost aproape finalizată. Acest grant permite acordarea unui sprijin financiar lunar comparabil cu asistența socială acordată persoanelor vulnerabile în cadrul sistemului de securitate socială din Turcia, și anume ESSN complementar (C-ESSN). Proiectul a început să se desfășoare în paralel cu programul ESSN și oferă sprijin gospodăriilor monoparentale, vârstnicilor, persoanelor cu handicap și celor cu handicap grav. În 2023, continuitatea programelor C-ESSN și ESSN[28] a fost asigurată în cadrul sprijinului suplimentar pentru refugiați mobilizat pentru perioada 2021-2023, în valoare de 3 miliarde EUR[29]. Între timp, ambele programe au fost fuzionate în contractul unic SSN.

Se acordă în continuare sprijin socioeconomic suplimentar refugiaților care pot avea acces pe piața muncii. Acest sprijin are drept scop creșterea capacității de inserție profesională a refugiaților și a comunităților-gazdă. Prin intermediul acestuia sunt oferite cursuri de formare profesională și de competențe, formare lingvistică, consiliere profesională și programe de formare la locul de muncă și simplifică procesul de acordare a permiselor de muncă pentru refugiați. Acest sprijin este pus în aplicare în cadrul proiectului de sprijinire a ocupării forței de muncă și al proiectelor de tranziție către piața forței de muncă (ISDEP I și ISDEP II), ambele puse în aplicare de Banca Mondială, în cooperare cu Agenția turcă pentru ocuparea forței de muncă (KUR), împreună cu Direcția Generală a Forței Internaționale a Muncii (DG ILF) din cadrul Ministerului Muncii și Securității Sociale (MoLSS). În cooperare cu Organizația pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii din Turcia (KOSGEB) și cu Banca pentru dezvoltare și Investiții din Turcia (TKYB), se acordă granturi pentru formarea antreprenorilor și în domeniul antreprenoriatului, atât întreprinderilor nou-înființate ale refugiaților sirieni și ale comunităților-gazdă, cât și antreprenorilor existenți, precum și prin intermediul programului ENHANCER, pus în aplicare de Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație în cooperare cu Ministerul Industriei și Tehnologiei.

Un alt proiect ajută la dezvoltarea și implementarea unui model de antreprenoriat social condus de femei pentru a asigura activități sustenabile și generatoare de venituri atât pentru cele mai vulnerabile femei refugiate cu cetățenie siriană, cât și pentru femeile cu cetățenie turcă. Alte două proiecte vizează sprijinirea ocupării forței de muncă în agricultură. În plus, un proiect pus în aplicare de Expertise France (EF) în cooperare cu Ministerul Educației Naționale – Direcția Generală Educație și Formare Tehnică și Profesională (MoNE- DG TVET) s-a axat pe copiii care lucrează și pe munca copiilor și i-a direcționat către programe formale de formare prin ucenicie. Direcția Generală Educație și Formare Tehnică și Profesională din Ministerul Educației Naționale a cooperat, de asemenea, cu banca pentru dezvoltare Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) pentru a pune în aplicare un alt proiect privind educația profesională formală, cu scopul de a sprijini tinerii absolvenți care

[28] Se preconizează ca următoarea etapă a programului ESSN să fie preluată de DG NEAR.

[29] Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind finanțarea măsurii individuale pentru furnizarea de sprijin în numerar celor mai vulnerabili refugiați din Turcia pentru anii 2022 și 2023, C(2022) 7822 final a fost adoptată la 4.1.2022, iar Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind finanțarea măsurii individuale de continuare a sprijinului pentru nevoile de bază și tranziția către oportunități de subzistență pentru refugiații din Turcia în 2022, C(2022) 8887 final, a fost adoptată la 7.12.2022.

intră pe piața muncii prin plasarea lor pe piața muncii. Proiectele ar urma să fie implementate până la jumătatea/finalul anului 2025 cel târziu.

În 2022 și 2023, continuitatea sprijinului socioeconomic acordat refugiaților a fost asigurată în cadrul sprijinului suplimentar pentru refugiați mobilizat pentru perioada 2021-2023, în valoare de 3 miliarde EUR. În decembrie 2023, au fost semnate trei contracte suplimentare de asigurare a mijloacelor de subzistență cu entități evaluate pe bază de piloni. Tot în 2023, o sumă de 182,5 milioane EUR a fost programată pentru sprijin socioeconomic, având în vedere nevoile din acest domeniu prioritar în urma cutremurelor din februarie 2023 (a se vedea, de asemenea, mai sus).

Gestionarea migrației

În total, 480 de milioane EUR a fost alocate situațiilor legate de migrație în cadrul instrumentului și sprijinului suplimentar pentru refugiați[30].

Au fost finalizate două proiecte în valoare totală de 80 de milioane EUR, care au fost finanțate în cadrul primei tranșe. Primul proiect a oferit sprijin din partea UE pentru consolidarea capacității de căutare și salvare a pazei de coastă turce, iar al doilea a vizat sprijinirea Președinției turce pentru gestionarea migrației (PMM)[31] în gestionarea returnărilor din UE.

Trei noi acțiuni au început în cadrul sprijinului suplimentar pentru refugiați, cu un buget total de 30 de milioane EUR. Unul dintre aceste proiecte, demarat în mai 2023, continuă consolidarea PMM. Un proiect de consolidare a capacităților privind gestionarea migrației a început în februarie 2023, în timp ce un proiect de consolidare a capacităților care vizează îmbunătățirea capacității și a cooperării între agenții în aeroporturi a început în martie 2023. În plus, 220 de milioane EUR au fost alocate pentru a consolida capacitatea Turciei de gestionare a frontierelor în est și sud-est.

Aspectele legate de gen ale proiectelor derulate în cadrul instrumentului

Punerea în aplicare a acțiunilor din cadrul instrumentului este ghidată în continuare de Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III „Împreună către o lume a egalității de gen în perioada 2021-2025”. Promovarea, protecția și respectarea drepturilor femeilor și ale fetelor în întreaga lor diversitate, egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor au rămas prioritare în 2023. Considerațiile legate de gen au fost integrate în toate proiectele din cadrul instrumentului și au fost monitorizate în permanență prin date defalcate (76 de indicatori).

Mecanismul a sporit în mod semnificativ capacitatea de inserție profesională a femeilor, peste 26 000 terminând cursuri de formare profesională pe termen scurt, aproximativ 40 000 beneficiind de servicii de consiliere în domeniul ocupării forței de muncă, iar 500 de întreprinderi deținute de femei beneficiind de consiliere sau de sprijin financiar. Instrumentul a oferit cursuri de limbă turcă femeilor refugiate, aproximativ 25 000 de femei refugiate adulte și 20 000 de studente terminându-le cu succes. În plus, aproximativ 55 000 de copii refugiați de sex feminin au frecventat învățământul preșcolar pus la dispoziție prin intermediul proiectelor finanțate în cadrul instrumentului, iar 15 000 de studente primesc

[30] Această sumă nu include cele 150 de milioane EUR alocate prin intermediul instrumentelor DG HOME.
[31] Denumită apoi Direcția Generală pentru Gestionarea Migrației (DGMM).

burse educaționale. De precizat că aproape 50 % din cadrele didactice și personalul didactic angajat în cadrul instrumentului sunt femei. Programele de transfer în numerar au oferit beneficii egale pentru mai mult de 1 milion de femei refugiate, cu transferuri regulate necondiționate de fonduri. În plus, familiile a aproximativ 400 000 de studente au beneficiat de transferuri condiționate de numerar pentru sprijin educațional. Separat de programele de transfer de numerar, aproximativ 500 000 de femei refugiate au beneficiat de servicii de orientare și protecție, în timp ce aproximativ 550 000 de femei refugiate au beneficiat de servicii de protecție prin intermediul proiectelor finanțate în cadrul instrumentului.

5. Monitorizare, evaluare și audit

În 2023, raportarea cu privire la realizările instrumentului a continuat să se bazeze pe cadrul privind rezultatele instrumentului[32] și pe teoria schimbării[33]. Cel mai recent raport de monitorizare a instrumentului a fost publicat în decembrie 2023 și poate fi accesat pe site-ul DG NEAR[34].

Comisia beneficiază în continuare de sprijinul unei echipe de asistență tehnică (SUMAF[35]) în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor sale de monitorizare și raportare în cadrul instrumentului. Până la sfârșitul anului 2023, echipa SUMAF a finalizat 114 misiuni de monitorizare. În plus, au fost efectuate 12 misiuni de control/monitorizare la fața locului pentru proiectele de asistență pentru refugiați[36]. De asemenea, acțiunile instrumentului finanțate în cadrul planurilor de punere în aplicare a ajutorului umanitar au continuat să fie monitorizate, 89 de misiuni de monitorizare la nivel de proiect fiind finalizate în perioada de raportare.

Curtea de Conturi Europeană a efectuat cel de al doilea audit al performanței instrumentului în 2022-2023. Raportul de audit, inclusiv constatările și recomandările Curții, precum și răspunsurile Comisiei, au fost publicate la 24 aprilie 2024 și sunt disponibile online.

6. Comunicare și vizibilitate

În 2023, activitățile au continuat să consolideze vizibilitatea acțiunilor din cadrul instrumentului și să pună în lumină rolul UE în ceea ce privește acordarea de asistență Turciei cu privire la găzduirea populației de refugiați. Printre priorități s-au numărat asigurarea sensibilizării, vizibilității și înțelegerii în rândul publicului larg, al mass-mediei, al factorilor

[32] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-06/Facility%20Results%20Framework_Jun2022.pdf
[33] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/99c1bfa3-1853-42ff-ae3b-59622f7bdab1_en?filename=EU%20support%20to%20refugees%20in%20TR_Theory%20of%20Change%202024.pdf
[34] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/enlargement-policy/negotiations-status/turkey/eu-facility-refugees-turkey_en
[35] Asistență tehnică pentru sprijinirea monitorizării acțiunilor finanțate în cadrul Instrumentului pentru refugiații din Turcia – IPA/2018/393-877.
[36] Cifre cumulate, începând cu 2017.

de decizie politică și al altor părți interesate din UE, Turcia și comunitatea internațională. Activitățile de comunicare ale instrumentului au fost reduse temporar în lunile anterioare și în timpul alegerilor parlamentare și prezidențiale din mai, din cauza unei creșteri puternice a retoricii oficiale negative și a sentimentului public față de refugiați în această perioadă.

În perioada februarie-iunie, activitățile de comunicare s-au axat pe răspunsul și asistența UE în urma cutremurelor devastatoare, care au perturbat viețile a milioane de refugiați și a comunităților-gazdă. Drept urmare, rolul UE a fost recunoscut de două treimi din populație (conform unui sondaj de opinie din iunie). De asemenea, a contribuit la atenuarea parțială a retoricii negative din perioada premergătoare alegerilor. În cadrul Zilei Europei, care a avut loc în luna mai la Ankara, a fost prezentată o expoziție digitală privind eforturile de salvare ale UE după cutremure, care a contribuit la promovarea discursurilor UE cu privire la refugiați. Mai multe fotografii și materiale video au fost, de asemenea, utilizate în timpul evenimentelor publice care au avut loc în luna mai la Bruxelles. În toamnă, în strânsă cooperare cu ambasadele statelor membre ale UE, a fost lansată producția albumului foto dedicat efortului de salvare. Proiectul a fost finalizat în februarie 2024 și urmează să fie elementul central al unei serii de evenimente de comunicare din cursul anului.

Șeful delegației UE în Turcia a efectuat mai multe vizite în zonele seismice pe tot parcursul anului, sporind vizibilitatea proiectelor UE pentru refugiați și comunitățile-gazdă, inclusiv o vizită de presă majoră în zonele afectate de cutremur din Urfa și din jurul acesteia. De asemenea, șeful delegației a efectuat trei vizite la Bruxelles, însoțit de grupuri de jurnaliști turci, inclusiv o vizită la conferința internațională a donatorilor din martie, contribuind la creșterea gradului de sensibilizare, de vizibilitate și de înțelegere a sprijinului acordat de UE refugiaților. Vizitele comisarului Lenarčič din februarie și ale comisarului Várhelyi din februarie și septembrie au permis transmiterea mesajelor UE privind refugiații și comunitățile-gazdă către un public larg și au inclus o ceremonie de semnare și un comunicat de presă privind extinderea sprijinului UE pentru nevoile de bază în septembrie.

În mai 2023, delegația UE la Ankara a lansat un proiect de povești de succes care a inclus mai multe povești din proiecte finanțate în cadrul instrumentului. Acestea au fost publicate pe site-ul delegației, publicate pe conturile de pe platformele de comunicare socială și partajate cu mass-media și cu alte părți interesate.

7. Concluzii și etapele următoare

Instrumentul a continuat să fie pus în aplicare cu rapiditate în 2023. Bugetul operațional al instrumentului a fost contractat integral și s-au plătit 5,3 miliarde EUR. Instrumentul a continuat să furnizeze asistența atât de necesară refugiaților și comunităților-gazdă din Turcia. Asistența suplimentară pentru refugiați alocată pentru perioada 2020-2027 urmărește să asigure sustenabilitatea realizărilor instrumentului.

Etapele următoare vizează:

- *continuarea punerii în aplicare cu eficacitate a tuturor proiectelor în beneficiul refugiaților și al comunităților-gazdă, în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare;*
- *continuarea desfășurării activităților de comunicare cu privire la instrument;*
- *organizarea unei reuniuni a comitetului director al instrumentului în primăvara anului 2025;*
- *programarea a unui sprijin suplimentar pentru refugiații și comunitățile-gazdă din Turcia, pentru a asigura durabilitatea realizărilor instrumentului; precum și*
- *inițierea unei dezbateri cu statele membre, cu Parlamentul European și cu Turcia cu privire la recomandările celui de al doilea audit operațional al instrumentului efectuat de Curtea de Conturi Europeană.*